

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

©2025 ЛИНДА І. С.

УДК 330.231
JEL: D21; M11; O22

Линда І. С. Цифрова трансформація економіки та її вплив на систему фінансово-економічної безпеки підприємництва

Цифрова трансформація економіки України формує якісно нові принципи ведення підприємницької діяльності, що базуються на впровадженні електронних сервісів, автоматизованих платформ, штучного інтелекту, аналітики великих даних та інших цифрових технологій. Такі зміни забезпечують оптимізацію операційних процесів, скорочення витрат часу і ресурсів, автоматизацію управлінських рішень, підвищення відкритості та прозорості взаємодії з ринковими контрагентами. Крім того, цифровізація сприяє інтеграції українських підприємств у глобальні економічні мережі, розширенню ринків збуту та підвищенню конкурентоспроможності, знижуючи бар'єри входу та транзакційні витрати. Водночас цифрова економіка породжує нові загрози для функціонування бізнесу та суттєво трансформує зміст фінансово-економічної безпеки підприємництва. Зростання кіберзлочинності, ризику витоку конфіденційної інформації, залежність від цифрових сервісів та зовнішніх технологічних провайдерів, уразливість критичної інфраструктури та електронних платіжних систем формують комплекс багатовимірних викликів, що потребують сучасних форм захисту. Такі тенденції вимагають удосконалення механізмів управління ризиками, систем комплаєнсу, організаційно-технологічних рішень і превентивних засобів реагування. З огляду на це система забезпечення фінансово-економічної безпеки бізнесу має трансформуватися в інтегровану цифрову модель, орієнтовану на кіберзахист, управління даними, стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз, безперервність діяльності та адаптивність до мінливих умов. Поєднання стратегічного управління та цифрових інструментів створює основу для підвищення резильєнтності підприємств, зміцнення їх фінансової стабільності та забезпечення стійкого розвитку в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: цифрова трансформація, фінансово-економічна безпека, підприємництво, кіберзагрози, управління ризиками, цифрові технології, резильєнтність бізнесу, стійкий розвиток.

Рис.: 1. **Бібл.:** 15.

Линда Іван Степанович – кандидат економічних наук, доцент, заступник директора ТЗОВ «Консалтингова компанія «Віадук» (вул. Піша, 2, Львів, 79000, Україна)

E-mail: ukrivan81@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-6325-7669>

UDC 330.231
JEL: D21; M11; O22

Lynda I. S. Digital Transformation of the Economy and Its Impact on the System of Financial and Economic Security of Entrepreneurship

Digital transformation of Ukraine's economy is shaping fundamentally new principles of business operations based on the implementation of electronic services, automated platforms, artificial intelligence, big data analytics and other advanced digital technologies. These innovations optimize operational processes, reduce time and resource costs, automate managerial decisions, and increase transparency in cooperation with market counterparts. Furthermore, digitalization facilitates the integration of Ukrainian enterprises into global economic networks, expands sales opportunities, strengthens competitiveness, and reduces transactional barriers while improving efficiency of market positioning. At the same time, the digital economy generates new threats and significantly reshapes the essence of financial and economic security of entrepreneurship. The growth of cybercrime, risks of confidential data leakage, dependence on digital services and external technological providers, vulnerability of critical infrastructure and electronic payment systems create multidimensional challenges requiring modern protection instruments. These trends necessitate the improvement of risk management mechanisms, compliance systems, organizational and technological safeguards, as well as the development of preventive measures aimed at early detection and prompt response to threats in the digital environment. Therefore, the system of financial and economic security should evolve into an integrated digital model focused on cybersecurity, data governance, resilience to external and internal disruptions, business continuity and adaptability to dynamic market conditions. The combination of strategic management and digital tools forms a robust foundation for enhancing enterprise resilience, strengthening financial stability and ensuring sustainable development under the conditions of ongoing digital transformation of the national economy.

Keywords: digital transformation, financial and economic security, entrepreneurship, cyber threats, risk management, digital technologies, business resilience, sustainable development.

Fig.: 1. **Bibl.:** 15.

Lynda Ivan S. – PhD (Economics), Associate Professor, Deputy Director of the Consulting Company "Viaduc" (2 Pisha Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: ukrivan81@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-6325-7669>

Сучасні тенденції цифрової трансформації економіки України визначаються інтенсивним упровадженням електронних сервісів, автоматизацією бізнес-процесів, розвитком електронної комерції та активним використанням хмарних рішень, Big Data та штучного інтелекту. В умовах війни ці процеси набули прискореного характеру, адже цифрові рішення забезпечують мобільність, віддалений доступ, функціонування бізнесу в умовах територіальних ризиків та деградації інфраструктури. Водночас цифрові екосистеми стають ключовим середовищем конкурентної взаємодії підприємств і формують новий формат організації ланцюгів постачання, взаємодії з клієнтами та державою.

Вплив цих трендів на фінансово-економічну безпеку бізнесу є амбівалентним. З одного боку, цифровізація знижує транзакційні витрати, підвищує прозорість операцій, пришвидшує доступ до фінансів і ринків та дозволяє гнучко адаптуватися до зовнішніх змін. З іншого боку – зростає ризик кіберзагроз, витоку даних, цифрового шахрайства, деградації електронних платіжних систем і критичної залежності від технологічної інфраструктури та зовнішніх провайдерів. Тобто цифрова трансформація не лише відкриває можливості для зміцнення фінансової стійкості бізнесу, але й генерує нові, складніші категорії ризиків для його економічної безпеки.

У зв'язку з цим необхідні суттєві зміни в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва. Йдеться про формування інтегрованої цифрової безпекової політики, що включає управління кіберризиками, аудит цифрових технологій, захист комерційних даних, цифровий комплаєнс і розроблення сценарних моделей для реагування на технологічні загрози. Система безпеки має базуватися на принципах превенції та резильєнтності, бути гнучкою, адаптивною, орієнтованою на цифрову взаємодію з державою, клієнтами, фінансовими інституціями та партнерами.

Актуальність дослідження цієї проблематики зумовлена тим, що безпековий компонент цифрової трансформації став критичним фактором виживання бізнесу в умовах війни та повоєнного відновлення. Цифрова економіка формує новий ландшафт ризиків, до яких підприємства часто виявляються не готовими, що веде до фінансових втрат, репутаційних ударів і згорання підприємницької активності. Поглиблення теоретичних і методичних засад забезпечення фінансово-економічної безпеки бізнесу в цифрову епоху є передумовою стійкого відновлення, інтеграції в європейські ринки, захисту інвестицій та формування сприятливого цифрового бізнес-середовища в Україні.

Дослідження В. Апалькової [1, с. 9–18], С. Веретюка та В. Пілінського [4, с. 51–58], О. Гудзя [6, с. 4–12], С. Коляденка [14, с. 105–112] висвітлюють сучасні тенденції цифрової трансформації економіки України та світовий досвід цифровізації. В. Апалькова [1] аналізує розвиток цифрової економіки в ЄС і визначає перспективи інтеграції України в цифрові мережі, що створює основу для підвищення конкурентоспроможності національних підприємств. С. Веретюк і В. Пілінський [4] акцентують на визначенні пріоритетних напрямків цифровізації, включно з автоматизацією бізнес-процесів та впровадженням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. О. Гудзь [6] підкреслює зміну ціннісних орієнтирів у менеджменті та потребу адаптації підприємств до цифрових викликів, а С. Коляденко [14] описує передумови та етапи становлення цифрової економіки в Україні, що забезпечують стратегічну основу для подальшого розвитку бізнесу.

Фінансово-економічна безпека як складова сталого функціонування бізнесу детально розглядається в працях Т. Белялова та І. Корія [2, с. 235–238], О. Квасової [13, с. 70–73], І. Мойсеєнка та О. Марченка [15], Т. Васильціва [3, с. 145–149] і В. Ільчука та В. Садчикова [10, с. 209–217]. Ці автори визначають сутність фінансово-економічної безпеки, ключові загрози для підприємств і напрями їх підвищення. Особлива увага приділяється аграрному сектору та підприємствам різних галузей, де виділяються критичні ризики, включно з нестабільністю фінансових потоків, неефективним управлінням ресурсами та зовнішніми економічними факторами. Відзначається важливість комплексного підходу, що поєднує стратегічне планування, контроль і превентивні заходи для забезпечення стійкості підприємств.

Ряд авторів (В. Гловацький [5, с. 13–16]; В. Наконечний [9, с. 10–15]; О. Качан [11]; Т. Зубко [7, с. 81–88]) аналізують питання інформаційної безпеки та її вплив на економічну стабільність підприємств у цифровому середовищі. Так, В. Гловацький [5] розглядає методи оцінки стану безпеки та загроз інформаційних ресурсів, що дозволяє інтегрувати інформаційну безпеку в систему управління підприємством. В. Наконечний [9] та О. Качан [11] висвітлюють світові практики управління інформаційною безпекою, зокрема в контексті глобалізації та кіберзагроз, а Т. Зубко [7] оцінює рівень економічної безпеки підприємств у галузі зв'язку, підкреслюючи критичну роль цифрової інфраструктури для стабільності бізнесу.

Г. Карчева, Д. Огородня та В. Опенько [12, с. 13–21] аналізують вплив цифрової економіки

на національну та міжнародну економіку, показуючи, що інтеграція цифрових технологій створює не тільки нові можливості, але й нові ризики для фінансово-економічної безпеки підприємств. В. Куцик і Р. Лупак [8, с. 244–249] моделюють конкурентні позиції підприємств реального сектора, демонструючи, що цифровізація змінює правила ринкової взаємодії та підвищує значення стратегічного управління ризиками.

Загалом огляд літератури свідчить про тісний взаємозв'язок між процесами цифровізації та потребою модернізації систем фінансово-економічної безпеки, включно із управлінням ризиками, кіберзахистом і розвитком організаційно-технологічної бази підприємства.

Метою статті є узагальнення існуючих трендів цифрової трансформації економіки України та їх впливу на систему фінансово-економічної безпеки підприємництва.

Цифрова трансформація економіки України спричинила суттєві зміни у способах організації бізнес-процесів, підвищивши їхню оперативність та ефективність. Впровадження електронних платформ для документообігу, електронних реєстрів і онлайн-сервісів дозволяє підприємствам скоротити часові та ресурсні витрати на адміністративні процедури, водночас забезпечуючи прозорість і контроль за операціями. Особливо актуальним стало запровадження електронного документообігу та цифрових підписів, що дозволяє вести бізнес навіть у складних умовах регіональних обмежень та війни.

У сфері фінансових операцій цифровізація забезпечила швидший і безпечніший доступ до фінансових послуг. Інтеграція платіжних систем, онлайн-банкінгу та фінтех-рішень дозволяє бізнесу оперативно здійснювати розрахунки, управляти грошовими потоками та проводити міжнародні транзакції, мінімізуючи ризики затримок і помилок. Це сприяє стабільності підприємницької діяльності навіть у періоди економічної нестабільності та підвищує довіру контрагентів до українських компаній.

Цифрова трансформація значно впливає на управління безпекою бізнесу, створюючи нові можливості для захисту від кіберзагроз і фінансових ризиків. Використання сучасних систем кіберзахисту, аналітики великих даних та автоматизованого моніторингу дозволяє виявляти потенційні загрози на ранніх стадіях і реагувати на них оперативно. Впровадження цифрових платформ для контролю за ланцюгами поставок, контрактами та активами сприяє підвищенню економічної безпеки та мінімізації втрат у разі надзвичайних ситуацій.

Крім того, цифровізація відкрила нові горизонти для розвитку бізнесу через упровадження онлайн-маркетингу, електронної комерції та платформ для віддаленої роботи. Підприємства отримали можливість масштабувати бізнес, залучати клієнтів і партнерів на національному та міжнародному рівні без значних фізичних інвестицій. Це створює умови для стійкого функціонування бізнесу, підвищує його адаптивність до кризових ситуацій і сприяє формуванню більш конкурентного економічного середовища в Україні.

З іншого боку, питання безпеки суб'єктів підприємництва залишалося критично актуальним у всі часи, оскільки забезпечення стабільного функціонування бізнесу напряму впливає на його життєздатність, конкурентоспроможність та довіру з боку партнерів і споживачів. Незалежно від рівня розвитку технологій підприємства завжди стикалися з фінансовими, організаційними та ринковими ризиками, які могли загрожувати їхньому існуванню. Тому формування ефективної системи управління ризиками, контролю за фінансовими потоками та захисту активів залишалося ключовим завданням для будь-якої компанії.

Навіть до появи та поступового розвитку процесів цифровізації фінансово-економічна безпека суб'єктів господарювання була провідним завданням усіх підприємств і організацій. В умовах традиційної економіки це забезпечувалося через внутрішні контрольні процедури, аудит, страхування та планування резервів, що дозволяло мінімізувати втрати від непередбачуваних подій і підтримувати стабільність діяльності. Така системна увага до безпеки формувала базис для подальшого впровадження цифрових технологій, які лише підвищили ефективність і точність заходів із забезпечення фінансово-економічної стабільності бізнесу.

Загалом класичними елементами системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва є фінансово-економічний контроль, управління ризиками, правове забезпечення, кібербезпека та інформаційний захист, стратегічне планування й аналітика, а також репутаційний і комунікаційно-адаптивний блок. Кожен із цих елементів виконує певну функцію в забезпеченні стабільності та стійкості підприємницької діяльності: *фінансово-економічний контроль* відповідає за моніторинг ресурсів і своєчасне виявлення порушень; *управління ризиками* дозволяє зменшувати ймовірність фінансових і операційних втрат; *правове забезпечення* гарантує дотримання законодавства та мінімізацію правових ризиків; *кібербезпека та інформаційний захист* охороняють цифрові активи та дані; *стратегічне планування* й

аналітика забезпечують прогнозування та адаптацію до змін ринку, а *репутаційний і комунікаційно-адаптивний блок* сприяє підтриманню довіри партнерів, клієнтів і суспільства та швидкій реакції на кризові ситуації.

Узгоджене функціонування цих елементів формує комплексну систему (рис. 1), яка дозволяє підприємству ефективно протидіяти загрозам, адаптуватися до економічних викликів та забезпечувати довгострокову стабільність і розвиток у динамічному середовищі сучасної економіки. Узгоджене функціонування всіх ключових елементів системи фінансово-економічної безпеки підприємництва створює комплексну, інтегровану структуру, здатну ефективно протидіяти різноманітним загрозам і викликам сучасного економічного середовища. Фінансово-економічний контроль у цьому контексті виступає основою для моніторингу ресурсів та своєчасного виявлення відхилень у діяльності підприємства, забезпечуючи прозорість фінансових потоків і точність обліку. Управління ризиками доповнює цей процес, дозволяючи ідентифікувати, оцінювати та мінімізувати потенційні загрози, інтегруючи внутрішні та зовнішні дані для формування адекватних заходів реагування. Правове забезпечення гарантує дотримання законодавчих і регуляторних вимог, захищає підприємство від фінансових і репутаційних втрат, а кібербезпека та інформаційний захист підтримують стійкість бізнесу в цифровому середовищі, оберігаючи дані та інформаційні системи від зовнішніх атак і внутрішніх порушень.

Стратегічне планування та аналітика забезпечують підприємству здатність передбачати зміни ринку, прогнозувати економічні показники та коригувати власні бізнес-стратегії, що підвищує гнучкість і адаптивність організації. Репутаційний і комунікаційно-адаптивний блок відіграє важливу роль у підтримці довіри партнерів, клієнтів і суспільства, дозволяючи швидко реагувати на кризи та формувати позитивний імідж. Узгоджене функціонування цих елементів формує системний ефект, коли кожен компонент підсилює інші, створюючи синергію для забезпечення стабільності та розвитку підприємства.

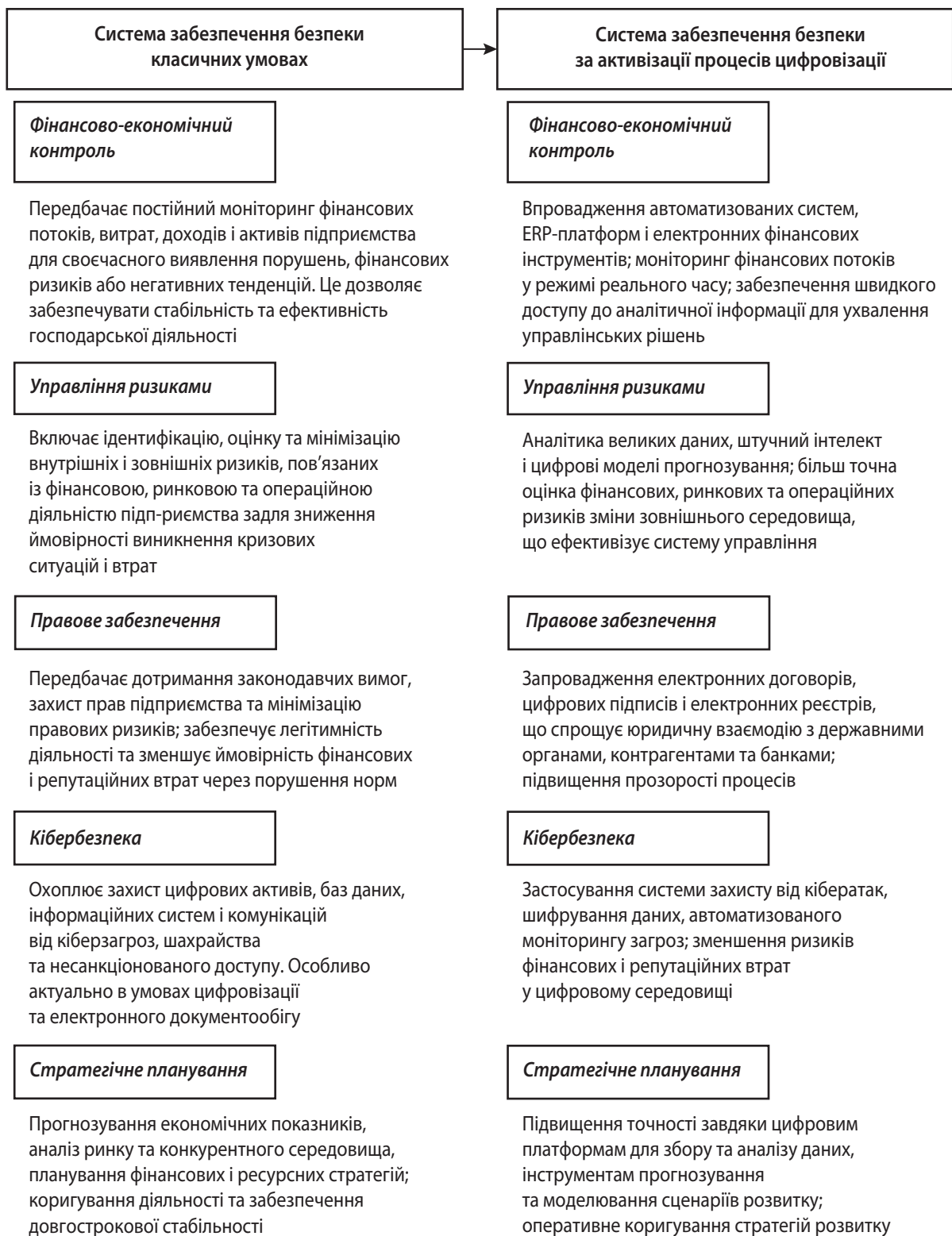
У сучасних умовах цифрової трансформації фінансово-економічний контроль набуває нових рис та інструментів, що суттєво підвищують ефективність управління ресурсами підприємства. Автоматизація бухгалтерського обліку, впровадження ERP-систем і спеціалізованих платформ для моніторингу фінансових потоків дозволяє проводити контроль у режимі реального часу, що забезпечує оперативне виявлення порушень, фінансових дис-

балансів або ризикових ситуацій. Завдяки цьому керівництво підприємства отримує можливість швидко реагувати на відхилення та приймати стратегічно обґрунтовані рішення. Цифрові інструменти також сприяють підвищенню точності обліку та зменшенню ризику помилок, пов'язаних із людським фактором. У поєднанні з аналітичними сервісами вони дозволяють проводити глибокий аналіз ефективності діяльності окремих підрозділів, оцінювати рентабельність проєктів і прогнозувати фінансові показники, що є критично важливим для підтримання стабільності та розвитку бізнесу.

Цифровізація значно трансформувала підхід до управління ризиками в підприємстві. Сучасні технології дозволяють здійснювати комплексну ідентифікацію та оцінку фінансових, ринкових, операційних і стратегічних ризиків із високим рівнем точності. Використання аналітики великих даних, штучного інтелекту та цифрових моделей прогнозування дозволяє підприємствам моделювати різні сценарії розвитку, оцінювати потенційні загрози та швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища. Крім того, автоматизовані системи управління ризиками здатні інтегрувати інформацію з внутрішніх і зовнішніх джерел, що забезпечує більш комплексне розуміння ризикових факторів. Це дозволяє підприємствам не лише мінімізувати ймовірність негативних фінансових наслідків, але й підвищувати гнучкість, швидко адаптуючись до нових умов ринку та кризових ситуацій.

Правове забезпечення підприємницької діяльності за умов цифрової трансформації зазнає суттєвих змін. Впровадження електронних договорів, цифрових підписів та електронних реєстрів дозволяє суттєво спростити юридичну взаємодію як із державними органами, так і з партнерами та клієнтами. Цифрові платформи для оформлення угод зменшують час на обробку документів і підвищують прозорість правових процесів, що знижує ризики порушень і суперечок. Крім того, правові інструменти в цифровому середовищі дозволяють швидко відслідковувати зміни в законодавстві та адаптувати внутрішні політики підприємства до нових норм. Такий підхід забезпечує легітимність діяльності, мінімізує фінансові та репутаційні втрати через правові ризики та створює надійний фундамент для подальшої інтеграції цифрових технологій у всі сфери бізнесу.

Цифровізація бізнес-процесів значно підвищує потребу в захисті інформаційних активів підприємства. Кібербезпека стає критично важливою складовою фінансово-економічної безпеки, оскільки будь-які витоки даних або кібератаки можуть спричинити серйозні фінансові та репутаційні

Рис. 1. Зміни в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва, обумовлені процесами цифровізації економіки

Джерело: авторська розробка.

втрати. Сучасні підприємства впроваджують багаторівневі системи захисту, які включають шифрування даних, багатофакторну автентифікацію, моніторинг мережевого трафіку та автоматизоване виявлення загроз. Інформаційний захист охоплює

як внутрішні, так і зовнішні процеси, забезпечуючи безпечне зберігання та обробку даних, контроль доступу та захист від шахрайських дій. Цей елемент безпеки особливо важливий для підприємств, які активно використовують електронний

документообіг, онлайн-платформи та фінансові сервіси, що дозволяє гарантувати стійкість бізнесу навіть за умов активного цифрового середовища.

У рамках цифрової трансформації стратегічне планування та аналітика набувають нових можливостей завдяки використанню сучасних інформаційних систем і платформ для обробки великих обсягів даних. Це дозволяє підприємствам отримувати актуальну інформацію про стан ринку, конкурентне середовище та внутрішні фінансові показники, що підвищує точність прогнозів і стратегічних рішень. Цифрові інструменти дозволяють моделювати різні сценарії розвитку, оцінювати ризики та вигоди від нових проектів і оперативно коригувати плани відповідно до змін зовнішніх умов. Такий підхід забезпечує гнучкість бізнесу, дозволяє оптимально розподіляти ресурси та підтримує довгострокову стабільність підприємства у високодинамічному економічному середовищі.

Цифрова трансформація значно змінює підходи до формування та захисту репутації підприємства. Використання онлайн-каналів комунікації, соціальних мереж, платформ для взаємодії з клієнтами та партнерами дозволяє підприємствам швидко реагувати на кризи, поширювати достовірну інформацію та формувати позитивний імідж. Комунікаційно-адаптивний підхід включає здатність оперативно коригувати бізнес-процеси, враховуючи зміни в ринковому середовищі та потреби споживачів. Це забезпечує підтримку довіри з боку клієнтів, партнерів та суспільства, підвищує стійкість бізнесу до зовнішніх і внутрішніх загроз та сприяє зміцненню конкурентних позицій на ринку.

У сучасних умовах активної цифрової трансформації економіки та суспільства фінансово-економічна безпека підприємництва набуває особливої актуальності, оскільки підприємства змушені функціонувати в умовах високої динаміки ринку, посилення конкуренції та постійних зовнішніх загроз. Одним із ключових елементів цієї системи є фінансово-економічний контроль, який сьогодні дедалі більше ґрунтується на цифрових технологіях.

Використання автоматизованих бухгалтерських систем, ERP-платформ і спеціалізованих програмних комплексів дозволяє підприємствам здійснювати моніторинг фінансових потоків у режимі реального часу, підвищувати точність обліку, оперативно виявляти порушення та ризикові ситуації. Це, своєю чергою, створює передумови для ефективного управління ресурсами, прийняття стратегічно обґрунтованих рішень і забезпечення стабільності фінансового стану підприємства навіть у кризові періоди.

Завдяки цифровим інструментам фінансово-економічний контроль стає не лише інструментом перевірки, а й аналітичним механізмом для прогнозування ефективності діяльності та оцінки фінансових результатів окремих підрозділів і проектів.

Управління ризиками в умовах цифровізації також зазнало суттєвих змін. Сучасні технології дозволяють підприємствам не лише виявляти фінансові, операційні та ринкові загрози, а й прогнозувати їх виникнення з високою точністю.

Використання великих даних, аналітики та штучного інтелекту дає змогу моделювати різні сценарії розвитку подій, оцінювати потенційні втрати й оперативно коригувати стратегії діяльності. Автоматизовані системи управління ризиками дозволяють інтегрувати інформацію з різних внутрішніх і зовнішніх джерел, що забезпечує комплексну оцінку загроз і підвищує адаптивність підприємства до змін у середовищі. Такий підхід дає змогу мінімізувати ймовірність фінансових і операційних втрат, одночасно підвищуючи гнучкість бізнесу та його здатність швидко реагувати на непередбачувані події.

Правове забезпечення підприємницької діяльності, яке традиційно охоплювало дотримання законодавчих і регуляторних норм, у цифрову епоху набуває нових характеристик. Упровадження електронних договорів, цифрових підписів, електронних реєстрів і платформ для юридичного супроводу дозволяє значно спростити взаємодію підприємства з державними органами, контрагентами та клієнтами.

Кібербезпека та інформаційний захист стали критично важливим елементом фінансово-економічної безпеки в умовах широкого впровадження цифрових технологій. Підприємства використовують багаторівневі системи захисту даних, шифрування інформації, багатофакторну автентифікацію та автоматизоване виявлення кіберзагроз для забезпечення безпеки цифрових активів. Захист інформації охоплює як внутрішні, так і зовнішні процеси, включно з контролем доступу до баз даних, забезпеченням цілісності інформації та захистом від шахрайських дій.

Цей елемент безпеки є особливо важливим для підприємств, які активно застосовують електронний документообіг, онлайн-платформи, фінансові сервіси та цифрові комунікації. Ефективна кібербезпека дозволяє гарантувати стабільне функціонування підприємства навіть у разі спроб зовнішніх атак або несанкціонованого втручання.

Стратегічне планування та аналітика за умов цифрової трансформації отримують новий рівень точності та глибини.

Підприємства мають змогу використовувати інформаційні платформи для збору та обробки великих обсягів даних, моделювати сценарії розвитку бізнесу, оцінювати економічні показники та ефективність управлінських рішень. Цифрові інструменти дозволяють прогнозувати зміни в ринковому середовищі, коригувати плани розвитку, оптимально розподіляти ресурси та своєчасно реагувати на нові виклики. Такий підхід забезпечує довгострокову стабільність підприємства, підвищує точність управлінських рішень і створює умови для стійкого розвитку навіть у нестабільних економічних умовах.

Таким чином, активна цифрова трансформація економіки та суспільства суттєво змінює класичні підходи до забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва. Цифрові технології підвищують ефективність контролю, управління ризиками, правового забезпечення, кібербезпеки, стратегічного планування та репутаційного захисту, створюючи комплексну систему, яка дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін, мінімізувати загрози та забезпечувати стабільний розвиток у сучасних економічних умовах. Така інтеграція традиційних елементів безпеки з цифровими інструментами є ключовою передумовою для підтримки фінансово-економічної стійкості та конкурентоспроможності бізнесу в Україні.

ВИСНОВКИ

Цифрова трансформація економіки України формує нову парадигму організації бізнесу, що ґрунтується на використанні електронних сервісів, автоматизованих платформ, штучного інтелекту та аналітики великих даних. Це сприяє оптимізації бізнес-процесів, прискоренню операцій, інтеграції у глобальні ринки та суттєвому зниженню трансакційних витрат, забезпечуючи додаткові можливості для розвитку підприємництва та підвищення його конкурентоспроможності.

Разом із тим, цифровізація зумовлює появу нових ризиків і загроз, що безпосередньо впливають на стан фінансово-економічної безпеки бізнесу. Серед ключових викликів – кіберзлочинність, витік інформації, залежність від зовнішніх технологічних провайдерів, уразливість електронних платіжних систем і критичної інфраструктури. Це посилює потребу в переосмисленні підходів до управління ризиками та формуванні сучасної захищеної цифрової інфраструктури підприємства.

У відповідь на такі тенденції система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва має еволюціонувати в напрямі створення інтегрованої цифрової моделі, яка враховує управ-

ління кіберризиками, цифровий комплаєнс, захист даних і превентивні інструменти реагування на загрози. Комплексне поєднання технологічних рішень і стратегічного управління безпекою створює підґрунтя для стійкого функціонування бізнесу, підвищення його резильєнтності та забезпечення ефективної фінансової стабільності в умовах цифрової економіки.

Подальші наукові дослідження в цій сфері доцільно спрямувати на узагальнення методико-прикладних засад аналізування фінансово-економічної безпеки бізнесу за умов війни та цифрової трансформації економіки держави. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Менеджмент інновацій»*. 2015. Вип. 4. С. 9–18. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/visnik/fmecon/program_5e4ba2f2afc91.pdf
2. Беялов Т. Е., Корінь І. В. Фінансово-економічна безпека підприємства та напрями її підвищення. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 2. С. 235–238. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Byelyalov-T.E.-Korin-I.-V..pdf>
3. Васильців Т. Г. Удосконалення державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. *Стратегічні пріоритети*. 2009. № 1. С. 145–149.
4. Веретюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку*. 2016. № 2. С. 51–58. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/sciencenotes/article/view/591/545>
5. Гловацький В. В. Методи оцінювання стану безпеки та загроз інформаційних ресурсів. *Зв'язок*. 2016. № 5. С. 13–16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zvjazok_2016_5_5
6. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів в управлінні підприємством. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 2. С. 4–12. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1878/1781>
7. Зубко Т. Л. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства галузі зв'язку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. Вип. 3. С. 81–88. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/760/705>
8. Куцик В. І., Лупак Р. Л. Моделювання конкурентних позицій підприємств реального сектора економіки на внутрішньому ринку. *Бізнес Інформ*. 2017. № 12. С. 244–249. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-12_0-pages-244_249.pdf
9. Наконечний В. С. Стан розвитку управління інформаційною безпекою в світовій практиці та її вплив на економічний розвиток України. *Сучас-*

- ний захист інформації. 2015. № 4. С. 10–15. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/dataprotect/article/view/419/387>
10. Ільчук В. П., Садчиков В. С. Шляхи підвищення фінансово-економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2013. № 2. С. 209–217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vcndtue_2013_2_33
  11. Качан О. І. Інформаційна безпека підприємства в умовах глобалізації. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/234.pdf>
  12. Карчева Г. Т., Огородня Д. В., Опенько В. А. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. *Фінансовий простір*. 2017. № 3. С. 13–21. URL: <https://fp.inu.edu.ua/index.php/fp/article/view/523/521>
  13. Квасова О. П. Фінансово-економічна безпека як система. *Інтернаука*. 2016. № 12 (22). С. 70–73.
  14. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 6. С. 105–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2016_6_11
  15. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Львів, 2011. 380 с.
- REFERENCES**
- Apalkova V. V. (2015). Kontsepsiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Yevrosoiuzi ta perspektyvy Ukrainy [The Concept of Digital Economy Development in the European Union and Prospects for Ukraine]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya «Menedzhment innovatsii»*, 4, 9–18. https://www.dnu.dp.ua/docs/visnik/fmecon/program_5e4ba2f2afc91.pdf
- Bieliyalov T. E. & Korin I. V. (2017). Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva ta napriamy yii pidvyshchennia [Financial and Economic Security of the Enterprise and Directions for Its Improvement]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 2, 235–238. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Byelyalov-T.E.-Korin-I.-V.pdf>
- Hlovatskyi V. V. (2016). Metody otsiniuvannia stanu bezpeky ta zahroz informatsiinykh resursiv [Methods for Assessing the Security Status and Threats of Information Resources]. *Zviazok*, 5, 13–16. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zvjazok_2016_5_5
- Hudz O. Ye. (2018). Tsyfrova ekonomiky: zmina tsinnostei ta oriientyriv v upravlinni pidpriemstvom [Digital Economy: Changing Values and Guidelines in Enterprise Management]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, 2, 4–12. <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1878/1781>
- Ilchuk V. P. & Sadchikov V. S. (2013). Shliakhy pidvyshchennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv ahrarnoho biznesu [Ways to Increase Financial and Economic Security of Agricultural Business Enterprises]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, 2, 209–217. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vcndtue_2013_2_33
- Kachan O. I. Informatsiina bezpeka pidpriemstva v umovakh hlobalizatsii [Information Security of the Enterprise in the Conditions of Globalization]. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/234.pdf>
- Karcheva H. T., Ohorodnia D. V. & Openko V. A. (2017). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky [Digital Economy and Its Impact on the Development of National and International Economy]. *Finansovyi prostir*, 3, 13–21. <https://fp.inu.edu.ua/index.php/fp/article/view/523/521>
- Koliadenko S. V. (2016). Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennia v Ukraini i u sviti [Digital Economy: Prerequisites and Stages of Formation in Ukraine and in the World]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, 6, 105–112. http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2016_6_11
- Kutsyk V. I. & Lupak R. L. (2017). Modeliuvannia konkurentnykh pozysii pidpriemstv realnogo sektora ekonomiky na vnutrishnomu rynku [Modeling Competitive Positions of Real Sector Enterprises on the Domestic Market]. *Biznes Inform*, 12, 244–249. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-12_0-pages-244_249.pdf
- Kvasova O. P. (2016). Finansovo-ekonomichna bezpeka yak systema [Financial and Economic Security as a System]. *Internauka*, 12 (22), 70–73.
- Moiseienko I. P. & Marchenko O. M. (2011). *Upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva* [Management of Financial and Economic Security of the Enterprise]. Lviv.
- Nakonechnyi V. S. (2015). Stan rozvytku upravlinnia informatsiinoiu bezpekoiu v svitovii praktytsi ta yii vplyv na ekonomichni rozvytok Ukrainy [The State of Information Security Management Development in World Practice and Its Impact on the Economic Development of Ukraine]. *Suchasnyi zakhyst informatsii*, 4, 10–15. <http://journals.dut.edu.ua/index.php/dataprotect/article/view/419/387>
- Vasylytsiv T. H. (2009). Udoskonalennia derzhavnogo rehuliuivannia pidpriemnytskoi diialnosti v Ukraini [Improvement of State Regulation of Entrepreneurial Activity in Ukraine]. *Stratehichni priorytety*, 1, 145–149.
- Veretiuk C. M. & Pilinskyi V. V. (2016). Vyznachennia priorytetnykh napriamkiv rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini [Determining Priority Directions for the Development of the Digital Economy in Ukraine]. *Naukovi zapysky Ukrainskoho naukovo-doslidnoho instytutu zviazku*, 2, 51–58. <https://journals.dut.edu.ua/index.php/sciencenotes/article/view/591/545>
- Zubko T. L. (2016). Otsinka rivnia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva haluzi zviazku [Assessment of the Level of Economic Security of the Communication Industry Enterprise]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, 3, 81–88. <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/760/705>

Стаття надійшла до редакції / Received: 17.11.2025.
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 01.12.2025